

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

Laptulajdonos a Muraszombatjárás Gazdaszövetség.

ELŐFIZETÉSI ÁP:

Egész évre 6 kor., fél évre 3 kor., egyes szám 20 fillér.

Előfizetési és hirdetési pénzek és reklamációk:

BALKÁNYI ERNŐ címére Muraszombat küldendő.

Felolós szerkesztő: **Dr. CZIFRAK JÁNOS.**

Főmunkatárs: **STERN HUGÓ.**

Kiadó:

A Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a lap szerkesztőségébe küldendők.

Hirdetési díj: 3 hasábos petitsor egyenként 20 fill. többszöri hirdetésnél soronként 12 fillér.

Nyitlter sora 50 fillér.

A muraszombati polgári iskola létesítői.

Rákospalotán, 1913. július havában.

Nemes Pósfay Pongrácz a muraszombati járás érdemeiben gazdag főszolgabírája, a vendnép érdekeit önzetlenül szívén hordó atyja, a magyar nemzeti védelem éberben örökös munkása, a magyar vármegyei tisztikar őseinek erényeit öröklő ernyedetlen szorgalom és nyegvenyvre kiterjedő tevékeny munkásságra visszatekintő dísz: immáron újból elfogadhatja a „Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület” elnöki székét.

Elfogadhatja, mert az öt bizalommal támogató és szeretettel környező és nemes eszméktől áthatott értelmiség mindenkor megvolt arról győződve, hogy vezérük a maga részéről mindent meg fog tenni, hogy az eszme: „a muraszombati középiskola” testté váljon.

És testté vált, ha nem is a gymnázium avagy reáliskola képeben, hanem immár nagy arányaiban is a középiskola színvonalára felé hajló polgári iskolai tagozatban való létesítésével. Ami a tanterv és tananyag különbözetet illeti, arra nézve gondoskodás fog történni, hogy az a különbözetet okozó tárgyak fakultatív tanításával kiegyenlítődjék, hogy így lehetővé tessenek a majdan kilépő ifjúságnak oly pályára is fellépni, amely egyébként gymnázium vagy reáliskolai előképzettséget kíván.

Nem kell félni tehát a szülőknél, hogy fiaik a papi, az ügyvédi, vagy a katonai pályára ne léphessenek.

A Mura völgyének lankás területén, valamint a vendégi dombsívek magyar nemzeti érzelmű közérdeklősége, hálaival adózhatik a magyar nemzeti eszme tüzeiben a legnemesebb szándékból áthatott, keresetlen modoru és mindenkor mindenkiel szemben szolgálata kész főszolgabírójának és mindazoknak akik őt nemes törekvésében oadaoán támogatták.

Nevezetesen a muraszombati várkastély főrangú urának Szápáry László gróf v. b. t. t. Öngyméltóságának továbbá dr. Czifrak János, Dr. Geiger Vilmos, Dr. Sömen Lajos, dr. Pinter Miklós, Kovács István, Oszterer Károly, dr. Skrilecz Mihály, Szlepecz János uraknak, akik szellemi és anyagi támogatásukkal könnyítették meg a nemes eszme kivételét.

A magyar nemzeti eszme fenségében érvényesülő Geniusz lelkesítő ajaka érintse az urak homlokát, amiért hogy fáradságos utánjárásukkal, nemes áldozatkészségükkel tették lehetővé, hogy az a munkaszerető, a tudásvágytól ösztökélt, hitvallásos erkölcsiében élő szociális érzékű és az Amerikába való vándorlás által soraikban meg-megrikuló vendnép a nagy, illir állmokat szövő szláv törekvésnek ellensúlyozásául gyermekeiket itt e hazában, a magyar föld édes ölen részesíthessék magasabb oktatásban.

A m. kir. közoktatásügyi kormány tehát kegyesen megengedni méltóztatott, hogy Muraszombatan polgári iskola létesíthessék, amint hogy kétségkívül a gymnázium, avagy reáliskola felállítására vonatkozóan is megtehetné volna. Mert hisz azoknak költség-többlete aligha emelt volna fel oly magas

különözetet, ami miatt a kérés nem válhatik teljesíthetővé.

Mindazonáltal megnyugvással és örömmel fogadjuk a közoktatásügyi kormány kegyességét, ami ékes tanubizonyosága annak, hogy a hazafias érzelmű és a magyarosodás útján haladó vendnépet további fejlődésáért alá vette és azzal megkezdte útját annak, hogy itt a Steyer határszélén a nemzeti védbástyák mindjebbant kiűljenek nem feledvén, hogy a Murán túl az iskola homlokzatán: »Nardona sola (nemzeti iskola)» felírása hirdeti a magyarországi szlávokra is appelláló nemzetiségi törekvéseket.

Remélni és hinni szeretjük, hogy a polgári iskola felállítását a legközelebbi jövőben más intézmények is követni fogják, hogy a Mura és völgyének természetadta kincseinek ipari kihasználásával a vendnépet a nagy Oceanon túlra való kivándorlástól visszatartsák.

Hála a közoktatásügyi kormánynak, amely hála csak fokozódni fog, mikor a már működő polgári iskolát az államháztartás költségvetésébe felveszi. Mert hát akár mily tanulni lelkesedni, munkálkodni tudó legyen is a vendnép, kivándorlásra készítő szegénysége miatt nem képes az iskolafentartás költségeit fedezni.

Az államhatalom segítségére van szükség, amely bőven megfogja hozni áldásos gyümölcseit, ha alkotásainak sorozatát a Mura völgyére is kiterjeszti.

Minden kezdet nehéz és ne feledjük: Aki Isten nélkül épít házat hiába farad: Mert ezen házra menyből áldás nem árad.

TÁRCZA.

Egy asszony, aki mindent tud.

— Muraszombat és Vidéke eredeti tárcája. —

Kedves barátom,

hiszen ha nem tudnék anyit, ha nem látnék mindent előre...

Mikor édes, jó barátom, e szomorú és keserű levél helyett én magam mennék önhöz oly igazán, mint ahogy most ott áll az ablaknál és igazán a szivedobogása, ha egy asszonyi alak jön az ablak felé, egy asszonyi alak, kinek lépése, fejtartása hasonlít valamiképpen az enyémhez.

Nem félek, hogy hárminc és egynehány évemmel nevétségessé válok. Igenis tudom, hogy Ön így vár rád, ahogy a régi romantikus regényekben van megírva. Igen jól tudom, hogy minden ideg-szála remeg az utánam való várakozástól. Most még remeg, majd eltelvén minden ideje a reményességnek — csuf, rekedt kacagás tör ki ajkán és odasorol azok közé a gyalogos asszonyok közé, kik százszor alávalóbbak az igaz bünsökök, mert jászának a szenvedéllyel, a tüzzel, a földtalansággal, de az utolsó pillanathban jól gyáznak, nehogy valahogy megéssék magukat.

Nem, kedves barátom, én nem vagyok ama gyalogos hidegszívú, forró fantáziájú játékosok közül való. Én nem akarom az Ön győrtődésében gyönyörködni. Én ha én is csak az érzésem szavára hallgatnék, akkor e kusza sorok helyett, melyeket gyűlölettel fut át, engem látna maga előtt. És a keserű átkok helyett szerelmes csókok fakadnának ajakán.

Mondom, minden így volna, ha nem tudnék anyit, ha nem jártam volna kora gyermekésem-től kezdve nyitott szemmel az életben.

Mikor maga kért, könyörgött, fenyegetőzött, mikor én hallgatva, ajkamát összeszorítva, szinte halálra válla álltam maga előtt, mikor maga kétségbeesetten kérdezte: hát nem szeret? , akkor én már tudtam, hogy szeretem és talán többé soha-soha sem fogok megszabadulni ettől a kízó, sóvárgó szenvedélytől. Am azt is tudtam, hogy nem megyek el magához soha-soha.

Nem beszéllek Önnek hűségéről, becsületről. Mire való volna ez? Maga napnál világosabban bebizonyította nekem, hogy ha egy férfi és egy nő igazán szeretik egymást, akkor minden rombadől közöttük és ők maguk építik fel újra az új világot. Igaza volt, nem volt, nem tudom, mert nem is gondolkoztam rajta egy percig sem. Míg maga beszélt, én folyton erre gondoltam: milyen gyermekes, milyen naiv! Ami engem visszatart,

az az én lelkemben van. Azon nem változtathat az Ön beszéde s nem változtathat az én akaratom, mint ahogy hiába akarnám akár meggyőzéssel, akár erőszakkal barna szememet kékre változtatni.

Mert érte meg, a szenvedély legmármórossabb órájában, mikor zokogva kiáltott önért a szívem, mikor vad, forró tűz rázta meg testemet, akkor már tudtam, hogy soha-soha sem leszek az Ön szeretője és előbb hagyja el megkínzott testemet a lélek mintsem valaha másként teszék, mint ahogy énnekem benső parancsra tennem kell.

Mert higgye el, semmi más nem tart vissza Öntől csak az, hogy kéréletlenül bizonyossággal tudom, hogy mi fog bekövetkezni és tudom, hogy ha rálepe az utra, melyre Ön hiv, nem lesz módomban elkerülni azt, ami redm várákodik.

Igenis, amit most látom Ön lázban égve, remegve, gyötörve, amilyen biztonságdal tudom, hogy mennyi boldogság újjongana lelkében, ha most megpillantana és alázatos szavak mellett csökólna ruhám szegélyét, épen úgy látom a töbit is, ami azután következne. Látom, mikor már kissé lehülve, de még mindig szerelmesen, gyöngyöden fogad. Majd egyre unottabban, hideghebben. Látom a titkos írásokat, az órára vetett lopott pillantást és olvasom halálisan fakó arccal az első levelét, mely arról szól, hogy nem jöhet el a találkozóra, mert egy igen fontos, életbevadó

Tisztelettel kérjük, kiknek előfizetése lejárt, annak szives megújítását.

Adjunk hátát a jó Istennek és annak a nyétben kezdve meg az alapvetést kérjük Őt: árássa áldásait mindazokra, akik az iskola felállítására sikerének tudatában oly szerényen munkálkodtak és áldozatkészgükkel ahhoz hozzá járultak.

Főbíró ur pedig, akinek munkásságát nem áttalátok gyanuba fogni: büszke önrizzettel emelkedjék azok fölé és visszavállalva az elnöki székét vegye további gondozása alá legújabb alkotását a *muraszombati polgári iskolát*.

Muraszombat mezőváros közönsége nemkülönbön átérve közművelődési fejlődésének bekövetkező sikereit bizonyára a leglekesebb odaadással és áldozatkész-séggel fogja támogatni a mezőváros és környékének, valamint nagy terjedelmű vidékének a vendég jóléte érdekében munkálkodó főszolgabíróját: nemes Pósfay Pongráczot.

Bertalan Vince.

nyug. tanár, barkóczy kisbirtokos.

Tűzoltók napja.

Mult vasárnap az önkényes tűzoltók napja volt. Ekkor tartotta az egyesület évi rendes közgyűlését, utána Keresztury Kálmán tüzrendészeti felügyelő megsejmelte a csapatot, este pedig mulatság volt.

Delután 3 órakor az állami iskola egyik tanteremében folyt le a közgyűlés dr. Czifrák János elnöke alatt. A csapat a szerháznál gyülekezett, s díszbe öltözve vonult fel a közgyűlésre. Dr. Czifrák János elnöki megnyitójában megemlékezett az elmult év kimagasló eseményéről: 13 derék tűzoltónak királyi kitüntetésére. Buzdító példánál állította oda az elnök a 13 derék férfit az egész testületnek, s a jegyzőkönyv hitelesítésére Czvetkó Lajos és Lainscsák Ferenc egyleti tagokat felkérve a közgyűlést megnyitotta.

Ruzsa Ferenc parancsnok terjesztette elő ezután parancsnoki jelentését. A szepen megszerkesztett jelentés szintén megemlékezik a királyi kitüntetésben részesült tűzoltókról, s azután ismereti az elmult év mozzanatait. 1912. évben mindössze egy tüzeset volt.

A parancsnoki jelentés kapcsán szava tételeit a színházi tűzóri szolgálat kérdése, s a tűzoltószerek beszerzésének régen húzódo ügye. A színházi tűzóri szolgálat sok kívánni valót hagy maga

után, s ebben nem a tűzoltóság a hibás hanem a közönség rokonzatlan és figyelmetlen volta a fő ok. A Dittrich-féle faépületben a színi előadások alatt, illetve a felvonás közökben a közönség vígan dobányzik. A közgyűlésen elhatározottat, hogy a parancsnok ki fogja oktatni a tűzoltókat a színházi teendők iránt, a közönség pedig figyelmetlen, hogy a szolgálatot teljesítő tűzoltó, hatóság személy, azért ha valaki akit a cigaretták eldobására figyelmeztetnek, gorbombáskodik velük, vagy nem fogad szót, haladéktalanul jelentsek fel a szolgabírósnagnál.

A tűzoltószerek beszerzése már rég megtörtént volna, ha egyesek a város iránti különös szeretetből nem vállalják magukra, hogy az ajánlatoknál olcsóbb árakat eszközölnek ki a gyárosoktól. Ugyilászik az olcsóbb árakat hiába várják, s így most a parancsnokságot a közgyűlés utasította, hogy a városnál sürgesse meg a beszerzést, mert a tűzoltóság létrák és egyéb szükséges felszerelések híján nem vállalhat semmiféle felelőséget egy esetleges veszedelem idején.

Egyébként a jelentést a közgyűlés köszönettel tudomásul vette.

A pénztárnoki jelentésből fájdalommal konstata a közgyűlés, hogy igen kevés pártoló tagja van az egyesületnek. Csodálatos dolog, hogy a háztulajdonosok akiknek első sorban érdekük, hogy jó tűzoltóság legyen nem akarják támogatni az egyesületet. Ruzsa Ferenc, Czvetkó Lajos és Lainscsák Ferenc vezetésével bizottság küldetett ki, egy erélyes taggyűlési aktió megindítása végett.

Indítványok nem tétetvén a közgyűlés az elnök eltelésével véget ért.

A közgyűlés után Keresztury Kálmán tüzrendészeti felügyelő szemlélt tartott a csapat felett, és végig nézte a gyakorlatot. Tűzoltóink iskola szerelést és gyorszerelést mutattak be. Mindkét gyakorlat jól sikerült. A gyakorlat után a csapat a felügyelő és az elnök, valamint a megjelent vendégek előtt díszmenetben ellépetett.

Este 8 órakor a Dobra szálló helyiségeiben táncvizigalom volt, amelyen számos jelentek meg, úgy a tűzoltók hozzátartozói, mint a városi intelligencia köréből. Ott voltak a Muraszombaton időző buszártiztek is. A mulatság kitünő hangulatban reggelig tartott.

Kérem a Tanító urakhoz!

Azon kérelemmel fordulok Muraszombati járásának összes tanítószághoz, legyenek szívesek 10 nap alatt megküldeni egyenként az iskolájuknál használandó tankönyvek jegyzékét.

még egy-két kérészközt, kizsartolt találkozás, melyben már nyíltan szembebe vágja, hogy terhére vagyok, hogy menekülni kíván tőlem.

Mit mondhatna nekem az én biztos, pozitív tudásommal szemben? Azral a tudással, hogy minden szerelemért vétező asszony életében elől az idő, mikor rettenetes árt kel fennelne a boldog órákért. Vannak bátor lelkek, kik azt mondják, hogy történjék bármi és merészen nyulnak a sors kerekébe. Én — én gyöngé lelek vagyok és nem bírom el a vezeklést, a szegységet, a megaláztatást, az ostort . . .

Pedig mindez oly körlehetetlen bizottsággal jön el, mint a ragyogó napra a sötét éjszaka. Ha nem tudnék, ha nem látnék oly világosan. Ha nem tudnám, hogy a nő szenvedélye ott kezd forni, ahol a férfi még kiégett. Ha nem tudnám, hogy nincs kegyetlenebb, szivetelebb nőhöz, mint a kiábrándult férfi, aki szabadulni akar a nőlel karok közül. Szabadulni akar a nőtől, kiért nemrég még a világot akarta rombadönteni.

Édes barátom, ha fantáziám nem látna tisztán a megvalyozó vesztőhelyre vezet út, melyet minden szerelmért megtérődorodott asszony megjár, mikor elkövetkezik a bűnhődés órája! . . . Gyáva vagyok, félek! . . . Én nem akarom megizelni a csókot, mely után zűtes jár és nem akarom a mámortól ragyogó szemek látni, amint az unalom szürke köde reájuk ereszkedett.

Midőn ezt kérem, őszintén nyilatkozom, hogy erre nem egyedül az üzleti érdek vezet, hanem főképen az is, hogy a vidék könnvvasárló közönségének nehéz helyzetét megkönnyebbitsem. Igen sok esetben megtörténi, hogy 20—25 kilométer távolságról gyermekek érdekében bejönnek Muraszombathoz iskolakönyvet vásárolni, de arra odahaza nem gondolnak, hogy a tanító ur által felírassák a könyv címét és szerzőjét; rendelkezésre pedig nincs olyan jegyzék, melyből láthatnám, hogy milyen könyvek vannak használatban, így könyvet részére nem adhatok ki, pedig talán van is raktáron, de attól tartok, hogy mint használhatatlan, vissza hozza, a mi már többször is megesejt és rendszeren oly állapotban, hogy azt a legjobb akaratral sem vehetem vissza. Ez a könnvvasárlóra és a könnvkereskedésre is igen kellemetlen és káros helyzet.

Egyben tisztelettel kérem a tisztelt tanító urakat, összesen és egyenként, ha nem akarnak a könnvbeszerzésével házilag foglalkozni, úgy a jegyzékkel együtt kérem szives megbízását, telezni az egyes könyvek körülbelüli mennyiségét, a könyv címét, a szerző nevét, a könyvnek kiadója, én azt készséggel meghozatom, azt akár tömegesen, akár egyenként ki fogom szolgálni.

Nagybecsi tudomásukra hozom még, hogy legújabb miniszteri rendelet szerint megjelent összes iskolai nyomtatványokat raktáron tartom, tetszés szerinti iverken szolgálok ki és esetleg házi könnvkötődben be is kötettem.

Írakkal, tollal, írónál, iskolai és irodai tintával, borítékkal, irodai papírral, szóval az összes iskolai felszereléssel nagyban és kicsinyben a legutányosabb árban szolgálok ki a tanító urakat.

A polgári iskolához szükséges tankönyvek és iskolaszerek nálam kaphatók.

Kérésemet és üzletemet szives pártfogásukba ajánlom.

Muraszombat, 1913. augusztus hó.

BALKÁNYI ERNŐ,
könnvkereskedő.

Kérem!

Hosszu küzdelem után, melyben úgy anyagiilag, mint szellemileg mindenki a maga részét kivette, sikerült végre elérnünk, hogy Muraszombathban a polgári fiúiskolát már f. év szeptember hó 1-én megnyithassuk. Felesleges volna újból es újból rámutatnunk, hogy ez a tény Muraszombati fejlődésére néze mit jelent?

Egy új korszak, egy szebb bizató jövő hajnalhasadása ez!

Hála ezért legelső sorban Muraszombati község derek képviselőtestületnek, mely hivatásának magaslátán állva kellően tudta községének léteéréket felfogni és nagy áldozatkésziségevel le-

gy tartja távol. . . És én már azt is tudom, hogy az a levelet követni fogja a többi. Az ürügy már nem is olyan gondosan keresett, a dolog imár nem is olyan életbevágó. Dolga van. Elvégre a férfinék mindig van dolga, elfoglaltsága, ha akarja. Aztán, oh siralmak-siralma, látom magamat, amit levedere yálaszok. Előbb büszken, háragosan. És várom dacosan, fenséggel, hogy mint borul megint lábaimhoz. Azután, mikor a harag, a büszkeség nem ér semmit, jön a fájdalom, a bánat, a panasz. . . Majd hirtelen megpróbálom a kacérság fogyeréit, hátha feltéknény tudom tenni. . . Ostoba vagyok és azt hiszem, hogy az ilyesmít lehet csak úgy öletszerűleg csinálni. Mintha nem kellene az ilyen alváló mesterkedéshez gyakorlat, tapasztalat, szívbéli aljasság és lelki romlottság. Oh, de ügyetlen vagyok, Istenem milyen gyászosan, milyen siralmasan ügyetlen! Maga gnyososan felkacog és kacagásában már ott cseng az ideges harag is. Mikor lesz vége a komédiának? Meddig fog még alkalmatlankodni ez az asszony? És én — bár tudom, hogy nincs mentseg, bár érzem, hogy egyre jobban süllydek, — megloston magamat és a bánat szépségétől, a szenvedés méltóságától is, — én — én nem bírom abbahagyni a rettenetes harcot, melyet a biztos vereség tudatával folytatom. Most jön a remény csúf, igazlatos levele. Most jönnek a kérő, könnörgő kétségbeesett levelek. Levelek, melyekre választ sem kapok. Aztán

Amint Őn édes barátom ezek után mondhatna nekem, én már elmondtam magamnak. Az ilyen levelet nem könnyű megírni. Sok-sok átvirrasztott éjszaka és átsírt nappal után íltem le íróasztalomhoz, hogy megírjam. Isten veled, édes, drága, jó barátom! . . . Így akarom megőrizni képét, amit utóljára láttam. . . Szerelemtől lángolva, gyöngéd szavakkal könnörgő, boldogsággért esdve. A beteljesülés órája nem fog elkövetkezni, mert nem elég nagy és bátor a lelkem arra, hogy a szegény, szerelmes, bűnös asszonyok váltásádját fizessem érte.

Választ e hosszú levélre nem várok. Hiába is írna, nem bontanám fel, nem olvassam el. Én akarom elmondani az utolsó szót, én akarom a regény utolsó sora után odairni: vége. Amit eddig éltünk, az bus volt, szomorú volt, de tiszta, szép és ragyogó maradt. Ami ezután jönne! . . . Hiszen ez elől szöktem meg, ez elől riadtam vissza. S maga sokkal okosabb ember, semhogy erőszakkal a lehetetlen. Minden ember mást érez s mást tud lehetetlennek. Én a megaláztatást nem bírom elviselni senkitől, de legkevésbé attól, akit oly mélyen és igazán szeretek, mint magát.

helővé tette ezen nagyjelentőségű kulturintézmény létesítését.

Most községünk lakosságára háramlik a nagy feladat, hogy ezen immár létesített iskola felvirágzását és jó hírnevét megalapozza.

Azért azon tiszteletteljes kérelemmel fordul az iskolásnak községünk érdemes polgáraihoz, legyekeskedjenek adott esetben az idegenből jelentkező tanulókat, ha csak lehet, ellátásra elővállalni és az ellátást a lehető legutányosabb árban megszabni.

Tudjuk, hogy a jelen nehéz megélhetési viszonyok és általános drágaság közepette ez igazán nagy, megterhelő kérelem, de gondolják meg, hogy jó, nemes cselekedetről van szó, a mely gyümölcsét egy községünknek, mint ennek minden lakosának közvetve és közvetlenül is bőven meg fogja hozni.

Nem szabad semmit elmulasztanunk, a mi az iskola fejlődését és benépesítését előmozdítja. cselekedeteinkkel kell kifejezésre juttatnunk azon körülményt, hogy a jelentkező gyermekek Mura-szombathatán jó és aránylag jutányos ellátásban részesülnek majd.

Csak úgy tudjuk az idegen gyermekeket ide vonzani, csak úgy tudjuk iskoláinkat és községünk-et a szülők előtt kedvelté tenni!

Azon biztos reményben, hogy kérelmünk meghallgatásra talál, fogadják áldozatkészségünk már előre is hálfás köszönetünket és hazafias üdvözlésünket!

A mura-szombati polgári fiú iskola iskolászeke: Pósfay Pongrácz s. k. elnök, dr. Sömen Lajos s. k. gondnok, dr. Pintér Miklós s. k. jegyző, dr. Czifrák János s. k., dr. Geiger Vilmos s. k., Kovács István s. k., Oszterer Károly s. k., dr. Skrícz Mihály s. k., Szelezec János s. k. iskolászekei tagok.

Felelj Nagy ur!

Kut, melynek melye nem tükröz vizet, Viharvert omladék széles sziklaorom. Lakatlan ház, ajtó s ablaka zárva, Dólt kapu ásit gazvert udvarára: Ez minden, ez meddő gyökértelen sorsom.

Mag, mely sziklán gyökeret nem verhet, Tetem, dusveretű pajzson hazatérten, Utatlan tévleges hofutta éjen S megállás távol egy temetőzelen: Ez vertlekű, átkos, kicsiny alkuszteltem.

S ma lázad ellened szavam, Nagy ur, És láradt, jajongó zokszóval kell kérndem: Miért van könny s csak véres rög mögöttem, Honnan s miért az ut, ahonnan jöttem, Felelj Nagy ur, ha vagy: miért kellett élnem?

Darvas Oszkár.

H I R E K.

Huszárok

A katonalelet poesisének hamvát már rég leszedte a modern idők gépgyveres eroplános realitása. Csak a huszár — a minden idők legdálisabb katonája — maradt még meg, hogy egy marék költészet legyen ebben a hadierhektől görnyedező világban. A huszárnak még van varázsa, ezért még felkiesedik a dalás időkét szívesen emlegető községek. Ez a varázs ömlött el a mi kis

falunk községének lelkén, amikor vasárnap reggel megharsantak a trombiták, s be vonult a dől-ceg csapat, a Karinthiába szakadt hatos huszárk első divíziója.

Tudtuk már, hogy jönnek a huszárk. Nem volt meglepetés a bevonulásuk, mert ezt a kedves örömet is elvette tőlünk a modern közigazgatás. A hadtestparancsnok bejelentette az alispánnak, ez a szolgabírónak, a szolgabíró pedig a község-eknek. A régi világban legfeljebb a kvértélycsinálók jöttek előre, vagy még azok sem, s a gyantulan nép egyszerre csak hallotta a falu alatt megharsanni a huszárk trombitáit.

Vasárnap reggel, mikor a legtöbb nép tödült a templomok fele, a regedei ut felől egyszerre csak hatalmas porfelhő kerekedett a város fele. Nyomban utána megszólaltak a kürtök. Megjöttek a huszárk, s a város apraja-nagyja az utcára tödült. Azután lassanként kibontakozott a porfel-hőből a dől-ceg csapat. A szélső háznál harsány vezényszóra kirepültek a kardok hüvelyükből, s a barna képű porlepte vítezek megmerevedve, keményen üttek a nyeregben. A dudások fújták a mar-sot, nem a régi megszokott generalmarsot, hanem valami újabb-szebb melódiaikat, amiket hazulról hoztak magukkal a fiúk zenés képezzel, Nógrád és Gömör kies vidékeiről.

Az első bukkanó napéjny pajzánul csillogott a kivont kardok bicskáján, a jó huszárlovak lán-colyva lejtettek végig az utcán, s a nép, a férfi és fehéreng egyaránt szívdobogva, gyönyörködve nézte a büszkén lépdelő dalilákat

Az első divizio azonban csak keresztül vonult Mura-szombaton Ment Lippahócra, Ganicsfára, Bellatinára és Battányfalvára. Itt csak az ezred-tőlcs maradt, a pionier-zuggal és a telegraf jár-örrel. Hétfőn jött az ezred másik fele. Ebből is csak egy század jutott a falunk magának, a többi a környéken nyert elhelyezést. A város képe azon-ban már ettől az egy századtól is élénkeséget kap-ott. Az utcán huszárk jönnék-mennek, század kocsi robnognak, tiszték sietnek a Dobrai felé, izgulnak a lányok meg a cigányok!

Keddén reggel megkezdődött az összpontosított ezreddel a gyakorlati Bellatin mellett a Zichy gróf kegyelmes ur egy hatalmas tarlóján. Még csak fehérbázi zubbonyban és alacsony létszám-mal vonult ki az ezred, hogy előzetesen gyakor-olja a másnapi nagy vizsgát. Szerdán ugyanis a brigadéros jött el, hogy megszemlje az ezredet. Reggel 6 órakor már állt az egész ezred, ezuttal esákosan, attillával és erősebb létszámú századdal. Szemet-lelket gyönyörködő látványosság az egy-onalban fellejődött ezred. A brigadéros végig lovalog a büszke front előtt. A kardok századon-ként repülnek ki, s kemény tisztelegéssel várja a csapat a vizitáló hatalmas urat. Azután századon-ként produkálják magukat a svadronyos urak és huszáriak. Különböző mozdulatokat csinálnak, előbb trappa, majd viharos váltogatásba mennek át. Reng a föld alattuk, s a nézők szinte gyökeret ver a lába. Azután a nagy ur két részre osztja az egész ezredet, s végigjárta a lovasrohamot.

A generalis vezérkarával fellejtett a nagy tér közepén levő emelkedésre. Az ezred eltűnik a távoli erdők sűrűjében. Lassanként hirszolgalatot teljesítő lovasok alakjai bukkanak elő, s egy izgalmas várakozásban eltelt negyedóra után jobbról is balról is hatalmas porfellegek jelzik a közeledő lovasságot. Mikor kiérnek a nagytérre, s a parancsnokok megpillantják egymást harsány ve-zényszavak hallatszanak, s mind a két divizio örült iramban fellejődik. Mikor aztán egy vonal-ban van a három század, megharsanak a trombi-ták, kirepülnek a kardok a hüvelyből, s a roham vezényszóra minden erjét megfizette vágatnak a lovak. Az előre tartott kardbicskák süvítve szelk a levegőt, s a jámbor nézőben megfagy a vér, hogy mi lesz most, ha ez a két retentően rohanó lős ember tábor egymásba szakad... Az utolsó

pillanatban azután, mikor már csak pár lépésre van a két fel egymástól, megállanak, s a gyönyörü színjátékunk vége van.

A hatalmas ur magához kéri a tiszt urakat, elmondja észrevételeit és kifogásait, zsörtölődik, lármáz, lármáz még akkor is, ha minden a leg-jobban ment, mert a felebbvalónak muszáj, kifogá-solni valót találni, s aztán sapkájához nyúl, oda-szól az ezredudásának, s félhangzik a bosszan elnyújtott kürtjele: a lefutás. A habos lovak és láradt huszárk négyes sorokba verődve igyekez-nek haza felé, hogy másnap újra kezdjék a hadi-játékot.

Csütörtökön a hadtestparancsnok jött viz-sgáin, pénteken pihentek a katonák, tegnap reggel pedig hucszúrra trombitáltak. Elvonult az ezred Mura-szerdahelyre, s onnan tovább megy a somogyi nagy lovas hadgyakorlatokra.

Az egy hélig tartó huszárvilágnak vége lett.

— Az új járásbíró. Saáry József kir. ítélőtáblai bíró örökét ő felsége a király már betöltötte. A hivatalos lap vasárnapi száma közölte, hogy dr. Radu Romulus szombathelyi kir. járásbíró, a VII. rang-osztályba történt előlépéssel együtt mura-szombati kir. járásbíróvá nevezették ki Dr. Radu Romulus korábban Szentgotthárdon volt albiró, s mikor ott egy bírói állást beszűntettek, került Szombathelyre. Kiváló jogász és elsőrendű bíró. A kedvező hírek, amelyek egyéniségét és jogási kvalitásait illetőleg jövetelét megelőzik, osztatlan bizal-mal és általános megelégedést keltenek az egész járásban. Annak az indokolt remé-nyünknek adunk kifejezést, hogy az új vezető járásbíró, mint állásánál fogva a helyi társadalom egyik vezető tagja, jól fogja magát a tótságban érezni, s nem lesz oka megbánni, hogy e sokak által oly rossznak mondott helyre került Adja Isten, hogy úgy legyen! Itt említjük meg, hogy dr. Radu Romulus pénteken Mura-szombat-ban volt, megnézte a bíróságot és lakást keresett.

— Aczél Józsefet áthelyezték. Nem lepett meg senkit, de még is fájdalmasan érintett bennünket az az immár positiv hír, hogy Aczél József kir. járásbíró, elmegy tőlünk. Saját kérel-mére a miniszter áthelyezte Szombathelyre. Ez az áthelyezés annak a fényes bírói karriernek, amely-nek Aczél József kiváló tehetsége folytán elébe néz, egy oly közönsös állomása, amelyből a tovább haladás már csak az igen közeli jövő kérdése. És eddig az áthelyezés kérdése teljesen rendben is volna. Olyan jeles bíró mint Aczél, természetesen nem ma-advhat örökké Mura-szombat-ban, hanem olyan bíróságnál kerestek neki helyet, amely nagyobb igényeket támaszt a bírói széken ülővel szemben. De nincsen egészen ren-den az áthelyezés a mi szempontunkból. Mi nem-csak az elsőrendű bíróit és jogászt nélkülözzük fájdalommal benne, hanem társaséletünket, meghitt barátai körünket is nagy veszteséget ír Aczél Matyi távozásával. Vadásztársaságunk élető lelke, kirán-dulásaink ötletes és kedvelyes rendezője mégy el tőlünk, s mi fájó szívvel monduk neki Isten hozzád az azzal a kéréssel, hogy távol tőlünk új otthonában is jól érezze magát, s bennünket meg ne felejtessen el.

Sirolin "Roche" biztos gyógyhatást nyújt **katarrhusoknal** hörghurutnál, **asthmanál**, **influenza után**. **Sirolin "Roche"** kezdődő **tüdőbetegséget** csirajában elfojt. Kellemes íze és az étvágyra való kedvező befolyása megkönnyítik a **Sirolin "Roche"**-al való hosszabb kurákat!

A légzési szervek meghűléseit legbiztosabban a **Sirolin "Roche"**-al kezelik. Ezért nélkülözhetetlen ezen elismert és bevált szer minden háztartásban. Szíveskedjék a **gyógytárakban** határozottan **Sirolin "Roche"**-t kérni.

— **Dr. Brandieu Sylviust** a kiváló magán-orvost, a főszolgabíró a vashidegkúti körorvosi teendők ellátásával bízta meg. Az alispán a megbízást tudomásul vette, s felhívta a szolgabírói hivatalt, hogy a hivatalos esküt dr. Brandieudtól vegye ki. Az új körorvos helyettes már az esküt letette, s működését megkezdette.

— **Takács László újabb sikere.** Jeles földink, akinek genitálisát a muraszombati r. kath. templom századokig hirdetni fogja, újabban ismét szép sikert ért el. A kiváló műépítész Tornallyay Zoltán neves építésszel társult, s a két fiatal művész egymás után kapja a legszebb megbízásokat. Jelenleg a földrenzés által elpusztított kecskeméti öreg templom helyreállítását tervezik. E nagy munkájuk közben rá érték részt venni a Nagyvárad város által létesített nagyszabású uszoda térszilyazonat is. Ezen a pályázaton Takács László az első 2500 koronás díjat nyerte el.

— **Figyelmeztetés a szülőkhöz.** A muraszombati községi polgári iskola iskolásképe ezúton figyelmezteti a t. c. szülőket, hogy amennyiben gyermekeikkel a polgári iskolát akarják látogatni a beíratkozással siessenek, nehogy betelvelén a létszám a gyermekek felvételét meg kelljen tagadni.

— **Nyári mulatság Mártonhelyen.** Mártonhelyről tudósítást küldtek, az ottani jöteknycélu mulatságról, amely július hó 27-én volt megtartva. Ez a tudósítás a következőleg szölt: 1913. évi július hó 27-én volt megtartva a jöteknycélu nyári mulatság Mártonhelyen a Külies vendéglőben mely a legnagyobb sikerrel és ritkasággal békével esendben reggelig mulatokkal végződött. A tisztja jövedelemből 42 kor, jut a mártonhelyi ág, ev. torony építés alapjára. Felülvezettek: Kalkbrenner és Nádai, Benkó József szállodás 5—5 K, Árvai Henrik 3 K, Paurics Máté, Csizsár Lajos, Antauer Ferenc, Braun Alajos 40—40 fill., Schöck Samu 80 fill., Jug József 40 fill., Kereszturi Kálmán 3 K, Vezér Károly 80 fill., Mihr Lajos, Benzicz István kocsmáros 1-40—1-40 K, Benkó Vince, Skrabán Pista 40—40 fill., Kutura Istváné 1 K, Mihr Antal 80 fill., Dravetz János 40 fill., Skrabán István 1-40 K, Kardos Sándor 80 fill., Nemetz Ferenc 20 fill., Pintarics Lajos, Faisz Lajos 40—40 fill., özv. Nemes Ferencné, Vljaj István, Benkó Iván, Szlavik István 80—80 fill., Faisz József, Nemetz József, Cziffer Iván 20—20 fill., Horváth Ferenc, Pintarics István, ifj. Skrabán István 40—40 fill., Skrabán József, Pintarics István 80—80 fill., Üllem Lajos 40 fill., Miholics István 80 fill., Lipai István 1-40 K, Benkó József 40 fill., Bauer Testvérek 1-20 K, Bohár József 40 fill., Kúza Jánosné, Szečko Iván 1-40—1-40 K, Josár János 20 fill., Raiber Miklós 1-80 K, Barakhvics Henrik 50 fill., Goresán Iván 80 fill., Lonesár Antal, Slankovics Ádám 40—40 fill., Bajzék Ferenc 2-40 K.

— **Füüinternátus Szombathelyen.** Harmadik éve főnálló intézetben vidéki tanulók kellemes otthon találnak teljes ellátással, állandó figyelmű és tanulmányi felügyelettel. Az intézet állami felügyelet alatt áll. Tessek prospektust kérti (Szily János-utca 24. sz.)

ETERNIT PALA

csak akkor valódi, ha minden lap

„ETERNIT“
törv. bejegyzett szövédjegygyel
van megjelölve.

KERÜLETI ELÁRUSÍTÓ:
Kohn Lipót Muraszombat.

BUDAPEST és KIS UJSÁG

apróhirdetési levelezőlapok kaphatók

Balkányi Ernő papirkereskedésében Muraszombat.

Pályázati hirdetemény.

Muraszombat községben az elköltözés folytán megüresedett szülésznoi állásra ezenel pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezen 240 korona utólagos negyedévi részletekben a községi pénztárból járó évi fizetés és szabályrendeletileg megállapított látogatási díjjal egybekötött szülésznoi állást elnyerni óhajtják, hogy—kellőleg felszerelt pályázati kérvényüket folyó évi szeptember hó 15-ére nálam beadják, mert a később érkező kérvények figyelembe véve nem lesznek.

A választást az 1908. évi XXXVII. t. cz. 29. §-a alapján

f. évi szeptember hó 20-án

d. u. 2 órára a körjegyzői hivatalba kitűzőm, melyre a szavazattal bíró előjárásági és képviselőtestületi tagokat ezen hirdeteménnyel tisztelettel meghívom.

Az állás legkésőbb október 1-én elfoglalandó.

Muraszombat, 1913. július 31.

Horváth László,
központi körjegyző.

Regedében a Főtéren

108. számú két emeletes ház,
melyben vendéglő, kávéház és
pék üzlet gyakoroltatik, bérbeadó,
vagy örök áron is eladatik, érte-
kezhetni a tulajdonossal

özv. Icsovník Annával

ott a házban.

Egy jobb házból való fiu azonnal felvétetik tanoncnak

Czipott József divatáru
kereskedésében, Muraszombat.

Nyilvános magán árverés.

Mezőváron, Benkó István tulajdonát képező ház, mely vendéglői joggal van egybekötve, a hozzá tartozó melléképületekkel, szántóföldek, rétek, erdők, körülbelüli terület nagyság 40 katasztráli hold
1913. évi augusztus hó 15-én
délelőtt 8 órától kezdődőleg nyilvános magán árverésen a legtöbbet ígérőnek részletenkint is eladó.

A vevő köteles a megvett birtoknak 10⁰/₁₀-át azonnal felfizetni, mint biztosítékot. A vételár egész összegét a vevő nem köteles mindjárt megfizetni. Megegyezés szerint a törvényes kamat felszámításával 10 évi törlesztéssel is átvehető.

Benkó István,
vendéglős

Mezővár, posta Mártonhely.

Vasvármegye leirása

Több iskola igazgató ur által az elemi II. és III. osztályába bevezetett tankönyv. **Ára 20 fillér.** Kapható Balkányi Ernő könyvnyomdai papirkereskedésben Muraszombat.

DÉLVASMEGYEI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZV.-T. MURASZOMBAT.

Alaptőke
500.000 K.

Betéteket elfogad

Alaptőke
500.000 K.

betéti könyvecskére, folyó- és csekk-számlára a legelőnyösebb kamatozás mellett. A tőkeamat adót az intézet viseli. Nagyobb összegű állandó betétek után

5⁰/₁₀ kamatot fizet.

Leszámitol üzleti és magán váltókat, kötelezvényeket és mindennemű követeléseket kezesség, telekkönyvi bekebelezés alapján a legjutányosabb feltételek mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyósít földbirtokra és házakra.

Községi és közkölcsönöket folyósít. Vesz és elad értékpapirokat és idegen pénzeket. Bevált szelvényeket és sorsolt értékpapirokat. Óvadéku értékpapirokat kölcsönöz. Örszre és kezelésre elfogad értékeket. Elvállalja földbirtokok parcellázását. A bel- és külföld bármely piacára szóló átutalásokat eszközöl.

A takarékpénztári és banküzlet körébe tartozó minden megbízást elfogad.